

REGULAMENTUL
privind evaluarea ajutoarelor de stat acordate beneficiarilor care prestează
servicii de interes economic general

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1. Scopul și domeniul de aplicare

1. Regulamentul privind evaluarea ajutoarelor de stat acordate beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general (în continuare - *Regulament*), stabilește condițiile în care ajutoarelor de stat acordate beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general (în continuare – *SIEG*), pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal, criteriile pentru evaluarea simplificată și pentru evaluarea generală, condițiile pentru evaluarea *ex post* a schemelor de ajutor de stat,, raportarea și monitorizarea ajutoarelor de stat.

2. Scopul prezentului Regulament constă în clarificarea elementelor cheie care stau la baza aplicării normelor în materie de ajutoare de stat în baza compensației pentru obligația de serviciu public. Ajutoarele de stat pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal, în conformitate cu art.5 alin. (1) lit. f) din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă îndeplinesc condițiile stabilite pentru ajutoarele de stat acordate beneficiarilor ce prestează un SIEG, prevăzute de Legea cu privire la ajutorul de stat și prezentul Regulament.

3. Prezentul Regulament se aplică de Consiliul Concurenței furnizorilor și/sau inițiatorilor de ajutor de stat, beneficiarilor ajutorului de stat și persoanelor interesate. Regulament detaliază condițiile pe care trebuie să le verifice furnizorii pentru ca prestatorii de SIEG să îndeplinească cele patru criterii Altmark și să nu fie considerat ajutor de stat.

4. Prezentul Regulament se aplică ajutorului de stat sub forma compensațiilor acordate beneficiarilor cărora le-a fost încredințată prestarea unor SIEG-uri, inclusiv în domeniul transportului aerian și al celui maritim.

5. Prezentul Regulament nu se aplică sectorului transportului terestru și sectorului serviciilor publice de radiodifuziune.

6. În cazul în care întreprinderea desfășoară alte activități, dar nu ține evidența contabilă separată, nu se pot acorda facilități sau finanțări.

7. În cazul în care furnizorul ajutorului de stat consideră necesar ca compensația acordată întreprinderii pentru obligația de serviciu public să includă și un profit rezonabil, acesta trebuie să o calculeze în conformitate cu prezentul Regulament și să prezinte Consiliului Concurenței, împreună cu celelalte documente pentru notificare, și metoda pe care a utilizat-o pentru calcularea profitului rezonabil.

8. Compensația acordată pentru furnizarea unui SIEG, dar folosită de beneficiar pentru a acționa pe o altă piață în alte scopuri decât cele stabilite prin actul/actele de atribuire, constituie ajutor de stat incompatibil, care trebuie rambursat.

9. Pentru ca anumite SIEG-uri să fie prestate pe baza principiilor și în condițiile care le permit să își îndeplinească misiunile, se poate dovedi necesar sprijinul financiar al autorităților publice în cazul în care veniturile provenite din prestarea serviciului nu acoperă costurile care decurg din obligația de serviciu public.

10. Ajutorul de stat acordat beneficiarilor prestatori de SIEG aflate în dificultate va fi evaluat în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 05/2025.

Secțiunea 2. Noțiuni

11. În sensul prezentului Regulament, noțiunile și termenii utilizați vor avea următoarele semnificații:

11.1. rata rentabilității capitalului permanent – rata internă a rentabilității pe care întreprinderea ar obține-o din capitalul investit pe durata atribuirii SIEG, și anume rata internă a rentabilității în raport cu fluxurile de trezorerie ale contractului;

11.2. active fixe netransferabile – sunt active care nu pot fi vândute și/sau convertite cu ușurință în numerar. De exemplu, echipamentele de capital ale unei societăți de producție care sunt specifice metodelor de producție ale societății respective pot constitui o imobilizare netransferabilă;

11.3. drepturi exclusive – drepturi acordate de stat, printr-o autoritate publică, unei întreprinderi, prin orice instrument legislativ, de reglementare sau administrativ, de a furniza un serviciu sau de a efectua o activitate într-o zonă geografică dată;

12. Alte noțiuni utilizate în contextul prezentului Regulament sunt definite în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, Legii concurenței nr. 183/2012 și altor acte normative ale Consiliului Concurenței cu privire la ajutorul de stat și altor instrumente de interpretare ale instituțiilor Uniunii Europene.

Secțiunea 3. Prevederi referitor la noțiunea de ajutor de stat

Subsecțiunea 3.1. Principii generale

13. Normele privind ajutoarele de stat se aplică numai în cazul în care beneficiarul unei măsuri de sprijin este o întreprindere ce desfășoară activitate economică în sensul definit de art. 4 din Legea concurenței nr. 183/2012.

14. Încadrarea unei anumite entități în categoria întreprinderilor depinde în totalitate, de natura activităților sale. Acest principiu general are trei consecințe importante:

14.1. În primul rând, statutul entității în dreptul intern, în cazul în care o entitate care, are statut de asociație sau de club sportiv poate, cu toate acestea, să fie considerată ca fiind o întreprindere în sensul art. 4 din Legea concurenței nr. 183/2012. Singurul criteriu pertinent în acest sens este dacă această desfășoară sau nu o activitate economică.

14.2. În al doilea rând, aplicarea normelor cu privire la ajutoarele de stat nu sunt condiționate de existența unui scop lucrativ al întreprinderii, în cazul când acesta pot furniza bunuri și servicii pe o piață.

14.3. În al treilea rând, clasificarea unei entități ca întreprindere se face întotdeauna în raport cu o activitate specifică. O entitate care desfășoară activități economice, activități și activități neeconomice trebuie să considere ca fiind o întreprindere numai în ceea ce privește prima categorie de activități.

15. Două entități juridice distincte formează o singură unitate economică în vederea aplicării normelor în materie de ajutor de stat. Această unitate economică este a considerată o întreprindere.

16. În acest scop, se verifică existența unei participări de control sau a unor legături de natură funcțională, economică și organică.

17. În cazul în care, o entitate care nu furnizează ea însăși bunuri sau servicii pe o piață nu constituie o întreprindere doar pentru că deține titluri de participare, chiar și majoritare, atâta timp cât respectivele titluri de participare nu conferă deținătorului decât dreptul de a-și exercita drepturile aferente statutului de acționar sau de asociat, precum și, dacă este cazul, de a beneficia de dividende, care sunt pur și simplu rezultatul deținerii unui active.

18. Orice activitate care constă în furnizarea de bunuri și servicii pe o piață constituie o activitate economică.

19. Normele în materie de ajutoare de stat se aplică atunci când o anumită activitate este furnizată într-un cadru de piață. Caracterul economic al unui anumit serviciu poate varia de la un furnizor al ajutorului de stat la alt furnizor. În funcție de evoluțiile economice, clasificarea unui anumit serviciu poate varia în timp. O

activitate care nu este considerată comercială în momentul acordării unei măsuri de sprijin poate deveni comercială în viitor și vice versa.

20. Dacă o autoritate publică nu permite terților să furnizeze un anumit serviciu (de exemplu, deoarece dorește să-l furnizeze prin forțe proprii) nu exclude existența unei activități economice. O activitate economică poate exista atunci când alți operatori sunt dispuși și capabili să furnizeze serviciul în cauză pe piața avută în vedere. Faptul că un anumit serviciu este furnizat prin mijloace proprii nu are relevanță pentru natura economică a activității.

Subsecțiunea 3.2. Exercițarea prerogativelor de autoritate publică

21. În sensul prezentului Regulament, normele cu privire la ajutorul de stat nu se aplică atunci când statul acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică sau în cazurile în care autoritățile din stat acționează în calitatea lor de autorități publice.

22. O entitate acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă este o sarcină care face parte din funcțiile esențiale ale statului sau este legată de acele funcții, prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele care se aplică în cazul acesteia.

23. Activitățile care fac parte intrinsecă din prerogativele autorităților publice și care sunt exercitate de stat nu sunt activități economice, cu excepția cazului în care statul a decis să introducă mecanisme de piață. Exemple în acest sens sunt activitățile legate de: armată sau poliție; siguranța și controlul navigației aeriene; controlul și siguranța traficului maritim; supravegherea antipoluare; precum și organizarea, finanțarea și executarea pedepselor cu închisoarea.

Subsecțiunea 3.3. Securitate socială

24. Activitățile din domeniul securității sociale au caracter economic în funcție de modul în care acestea sunt instituite și structurate.

25. Pentru a determina dacă sistemul securității sociale este bazat pe principiul solidarității și nu implică o activitate economică sunt stabilite anumite criterii. O serie de factori pot fi relevanți în această privință:

25.1. dacă afilierea la sistem este obligatorie sau nu;

25.2. dacă sistemul urmărește un obiectiv exclusiv social sau nu;

25.3. dacă sistemul are sau nu un scop lucrativ;

25.4. dacă prestațiile acordate depind sau nu de contribuțiile făcute;

25.5. dacă prestațiile acordate nu sînt neapărat proporționale cu câștigurile salariale ale persoanelor asigurate; și

25.6. dacă sistemul este supus sau nu controlului statului.

26. Spre deosebire de sistemele bazate pe principiul solidarității, sistemele economice sunt, în mod constant, caracterizate prin:

26.1. caracterul opțional al afilierii;

26.2. principiul capitalizării (corelarea drepturilor cu contribuțiile plătite și cu rezultatele financiare ale sistemului);

26.3. caracterul lor lucrativ;

26.4. acordarea unor drepturi care sunt în plus față de cele acordate de un sistem de bază.

27. Unele sisteme combină caracteristici ale ambelor categorii. În astfel de cazuri, clasificarea sistemului depinde de o analiză a diferitelor elemente și a importanței lor respective.

Subsecțiunea 3.4. Asistență medicală

28. În cazul sistemelor de asistență medicală, gradul de concurență care există pe piață între diferiții furnizori de servicii medicale depinde, în mare măsură, de aceste particularități naționale.

29. Dacă spitalele publice sunt parte integrantă a unui serviciu național de sănătate și sunt bazate aproape în totalitate pe principiul solidarității, sunt finanțate direct din resurse de stat și furnizează serviciile respective gratuit, pe baza principiului acoperirii universale, organizațiile în cauză cu o astfel de structură nu acționează în calitate de întreprinderi.

30. În cazul în care există această structură, chiar și activități care în sine ar putea avea un caracter economic, dar care se desfășoară doar cu scopul de a furniza un alt serviciu neeconomic, nu au un caracter economic. O organizație care achiziționează bunuri – chiar și în cantități mari – cu scopul de a furniza un serviciu neeconomic nu acționează ca întreprinde doar pentru că este un cumpărător pe o anumită piață.

31. În cazul când, spitalele și alți furnizori de servicii medicale oferă serviciile contra unei remunerații obținute fie direct de la pacienți, fie de la societatea de asigurări la care sunt afiliați aceștia, atunci există un anumit grad de concurență între spitale în ceea ce privește furnizarea serviciilor medicale. Acolo unde se întâmplă acest lucru, faptul că un serviciu medical este furnizat de un spital public, nu este suficient pentru ca activitatea respectivă să fie clasificată ca fiind neeconomică.

32. Serviciile medicale pe care le prestează medicii independenți și alți practicieni privați contra cost și pe propriul risc, trebuie considerate ca reprezentând o activitate economică. Aceleași principii se aplică în ceea ce privește farmaciile independente.

Subsecțiunea 3.5. Învățământ

33. Învățământul public organizat în cadrul sistemului național de învățământ, finanțat și controlat de stat, poate fi considerat o activitate neeconomică.

34. Prin stabilitatea și menținerea unui astfel de sistem de învățământ public finanțat integral sau în principal din fonduri publice și nu de către elevi sau de către părinții lor nu intenționează să se angajeze în activități remunerate, ci să îndeplinească misiunea față de populație în domeniile social, cultural și educativ.

35. Caracterul neeconomic al învățământului public nu este, afectat de faptul că elevii și părinții lor sunt nevoiți să plătească taxe de înscriere sau de studii, care contribuie la cheltuielile de funcționare ale sistemului, dacă aceste contribuții financiare reprezintă doar o fracțiune din costurile reale ale serviciului și, prin urmare, ele nu afectează caracterul neeconomic al unui serviciu de învățământ general finanțat din fonduri publice. Aceste principii pot viza servicii de învățământ public, cum ar fi formarea profesională, școlile primare și grădinițele publice și private, activitățile de învățământ cu titlu accesoriu desfășurate în instituții de învățământ superior, precum și cursurile predate în instituții de învățământ superior.

36. Dacă serviciile de învățământ sunt finanțate de către părinți, elevi sau din venituri comerciale, având în vedere natura lor, structura lor financiară și existența unor organizații private concurente, aceste servicii de învățământ trebuie considerate ca având un caracter economic.

37. Numele ajutorului de stat nu se aplică anumitor activități ale instituțiilor de învățământ superior și ale organizațiilor de cercetare, și anume:

37.1. activitățile educaționale în vederea creșterii numărului resurselor umane și a îmbunătățirii competențelor acestora;

37.2. desfășurarea de activități independente de cercetare și dezvoltare în vederea dobândirii unor cunoștințe mai vaste și a unei mai bune înțelegeri, inclusiv activități de cercetare și dezvoltare în colaborare; precum și

37.3. diseminarea rezultatelor cercetării.

38. Activitățile de transfer de tehnologie (acordarea de licențe, crearea de spin-offuri sau alte forme de gestionare a cunoștințelor create de către organizația de cercetare) nu au caracter economic în cazul în care aceste activități se desfășoară la nivel intern și toate veniturile sunt reinvestite în activitățile de bază ale organizațiilor de cercetare în cauză.

Subsecțiunea 3.6. Resurse de stat

39. Numai avantajele acordate direct sau indirect din resurse de stat constituie ajutor de stat în sensul art.3 din Legea nr. 139/2012. Avantajele finanțate din resurse private pot avea ca efect consolidarea poziției anumitor întreprinderi, dar nu intra sub incidența prevederilor art.3 din Legea nr. 139/2012.

40. Transferul de resurse de stat poate lua mai multe forme: subvenții directe, credite fiscale și avantaje în natură. În cazul în care, statul nu facturează la prețul pieței anumite servicii constituie renunțarea la resurse de stat.

41. Resursele unei întreprinderi publice reprezintă resurse de stat în sensul art.3 din Legea nr.139/2012 deoarece autoritățile sunt capabile să controleze aceste resurse.

42. În cazul în care o întreprindere căreia ia fost încredințată prestarea unui SIEG este finanțată din resurse furnizate de o întreprindere publică și finanțarea în cauză este imputabilă statului, o astfel de finanțare reprezintă ajutor de stat.

43. Acordarea, fără o procedură de achiziții, de licențe pentru ocuparea sau utilizarea domeniului public sau acordarea altor drepturi speciale sau exclusive care au o valoare economică presupune renunțarea la resursele de stat și creează un avantaj pentru beneficiari.

44. În anumite situații, furnizorii ajutorului de stat pot să finanțeze un SIEG din taxele sau din contribuțiile plătite de anumite întreprinderi sau utilizatori, veniturile fiind transferate întreprinderilor cărora le-a fost încredințată prestarea serviciului de interes economic general respectiv.

45. Fondurile care sunt finanțate din contribuții obligatorii impuse de legislație, și care sunt gestionate și repartizate în conformitate cu prevederile actelor normative, trebuie considerate ca fiind resurse de stat în sensul art. 3 din Legea nr.139/2012, chiar dacă sunt administrate de alte instituții decât autoritățile publice.

46. Măsurile finanțate prin taxe parafiscale constituie măsuri finanțate din resurse de stat.

47. Plățile compensatorii pentru prestarea SIEG care sunt finanțate din taxe parafiscale sau din contribuții obligatorii impuse de stat și care sunt gestionate și repartizate în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare constituie plăți compensatorii efectuate din resurse de stat.

Subsecțiunea 3.7. Efectul asupra comerțului

48. Pentru a intra sub incidența prevederilor art. 3 din Legea nr.139/2012, compensația pentru obligația de serviciu public trebuie să afecteze sau să amenințe schimburile comerciale între Republica Moldova și statele membre.

49. În cazul în care piețele au fost deschise concurenței fie prin legislația Uniunii sau legislația națională, fie *de facto*, prin evoluțiile economice, se aplică normele privind ajutoarele de stat.

50. În astfel de situații, statul își păstrează marja de manevră în ceea ce privește modul de definire, de organizare și de finanțare a SIEG, fiind supuse controlului în materie de ajutor de stat dacă se acordă compensații furnizorului de SIEG, indiferent dacă acesta este privat sau public (inclusiv în cazul furnizorilor interni).

51. Dacă piața a fost rezervată unei singure întreprinderi (inclusiv unui furnizor intern), compensația acordată acestei întreprinderi face și obiectul controlului în materie de ajutor de stat.

52. În cazul când activitatea economică a fost deschisă concurenței, decizia de a furniza un SIEG prin alte metode decât printr-o procedură de achiziții publice care asigură costul cel mai scăzut pentru comunitate poate duce la denaturări sub forma împiedicării intrării concurenților pe piață sau prin facilitarea extinderii beneficiarului pe alte piețe. Pot apărea denaturări și pe piața factorilor de producție.

53. Ajutorul acordat unei întreprinderi care își desfășoară activitatea pe o piață neliberalizată poate afecta comerțul în cazul în care întreprinderea beneficiară este, de asemenea, activă pe piețe liberalizate.

54. Măsurile de ajutor pot avea, de asemenea, un efect asupra comerțului atunci când întreprinderea beneficiară nu participă ea însăși la activități transfrontaliere. În astfel de cazuri, oferta internă se poate menține la același nivel sau poate înregistra o creștere, consecința fiind diminuarea șanselor ca întreprinderile care își au sediul în alte state membre să își furnizeze serviciile în statul membru respectiv.

55. Niciun prag sau procentaj sub care se poate considera că a fost afectat comerțul dintre statele membre nu există. Valoarea relativ redusă a ajutorului sau dimensiunea relativ mică a întreprinderii beneficiare nu înseamnă *a priori* că există posibilitatea ca schimburile comerciale între statele membre să nu fie afectate.

56. Activitățile care au un caracter pur local și nu afectează schimburile comerciale între statele membre sunt: piscinele destinate preponderent populației locale; spitalele locale destinate exclusiv populației locale; muzeele locale puțin susceptibile să atragă vizitatori transfrontalieri; precum și evenimentele culturale locale, al căror public-țintă potențial este limitat la nivel local.

Capitolul II

MĂSURI DE SPRIJIN CARE NU CONSTITUIE AJUTOR DE STAT

57. Intervenția statului este considerată o compensație care reprezintă contraprestația serviciilor efectuate de întreprinderile beneficiare în executarea

obligațiilor de serviciu public, astfel încât aceste întreprinderi nu profită, în realitate, de un avantaj financiar, iar această intervenție nu are ca efect plasarea acestora într-o poziție concurențială mai favorabilă în raport cu întreprinderile concurente, o astfel de intervenție nu intră în domeniul de aplicare al art.3 din Legea nr. 139/2012.

58. Compensațiile acordate beneficiarilor pentru prestarea SIEG-urilor nu constituie ajutor de stat, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

58.1.întreprinderea beneficiară este efectiv însărcinată cu executarea unor obligații de SIEG, iar aceste obligații sunt clar definite;

58.2. parametrii pe baza cărora se calculează compensația sunt stabiliți în prealabil, în mod obiectiv și transparent, pentru a evita conferirea unui avantaj economic care poate favoriza întreprinderea beneficiară față de întreprinderile concurente. Plata unei compensații de către furnizorul ajutorului de stat pentru pierderile suferite de o întreprindere fără ca parametrii acestei compensații să fi fost stabiliți în prealabil, atunci când se constată ulterior că exploatarea anumitor servicii în cadrul executării obligațiilor de serviciu public nu a fost viabilă din punct de vedere economic, reprezintă ajutor de stat;

58.3. compensația nu depășește ceea ce este necesar pentru acoperirea în întregime sau în parte a costurilor ocazionate de executarea obligațiilor de serviciu public, ținând cont de veniturile rezultate din această activitate, precum și de un profit rezonabil;

58.4. atunci când alegerea întreprinderii care urmează să fie însărcinată cu executarea unor obligații de serviciu public, nu se face în cadrul unei proceduri de achiziții publice, care permite selecționarea ofertantului capabil să furnizeze serviciile respective la cel mai mic preț, nivelul compensației necesare este determinat pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere tipică, bine administrată și dotată corespunzător pentru a putea satisface exigențele de serviciu public, le-ar fi suportat pentru executarea obligațiilor respective, ținând cont de veniturile rezultate din această activitate, precum și de un profit rezonabil pentru executarea acestor obligații.

Secțiunea 1. Existența unui serviciu de interes economic general

59. Serviciu de interes economic general este definit ca serviciu care prezintă caracteristici speciale comparativ cu cele ale altor activități economice.

60. Întreprinderile cărora li s-a atribuit sarcina de a gestiona serviciile de interes economic general sunt întreprinderi care au primit o misiune specială. Încredințarea unei „misiuni speciale de serviciu public” implică furnizarea de servicii pe care o

întreprindere, dacă ar ține seama de propriile sale interese comerciale, nu și le-ar asuma sau nu și le-ar asuma în aceeași măsură sau în aceleași condiții.

61. Statul nu poate să impună obligații specifice de SIEG pentru serviciile care sunt prestate deja sau care pot fi prestate satisfăcător și în condiții, cum ar fi prețul, caracteristici în materie de calitate obiective, continuitatea și accesul la serviciul respectiv, coerent cu interesul public, astfel cum este definit de stat, de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în condiții normale de piață.

62. În domeniile în care investitorii privați au realizat deja investiții în infrastructura rețelelor în bandă largă (sau sunt în curs de extindere a infrastructurii lor de rețea) și furnizează deja servicii competitive în bandă largă, cu o acoperire adecvată, introducerea în paralel a unei infrastructuri în bandă largă nu ar trebui considerată drept SIEG.

63. În cazul în care investitorii nu sunt în măsură să furnizeze servicii în bandă largă adecvate, se pot acorda compensații pentru SIEG în anumite condiții.

64. Serviciile care urmează a fi clasificate ca SIEG trebuie să fie destinate cetățenilor sau să fie în interesul societății, în general.

Secțiunea 2. Actul de atribuire

65. Prestarea SIEG poate să fie atribuită uneia sau mai multor întreprinderi.

66. Întreprinderea beneficiară trebuie să fie efectiv însărcinată cu executarea unor obligații de SIEG, iar aceste obligații trebuie să fie clar definite.

67. Misiunea de serviciu public trebuie să fie atribuită printr-un act care, în funcție de legislația în vigoare, poate lua forma unui instrument legislativ sau normativ sau a unui contract. Această misiune poate fi, de asemenea, stabilită printr-o serie de acte.

68. Actul sau seria de acte trebuie cuprindă:

68.1. conținutul și durata obligațiilor de serviciu public;

68.2. întreprinderea și, dacă este cazul, teritoriul în cauză;

68.3. natura oricăror drepturi exclusive sau speciale acordate întreprinderii de către autoritatea în cauză;

68.4. parametrii de calcul, control și revizuire a compensației;

68.5. modalitățile de recuperare a unei eventuale supracompensații și de evitare a acesteia.

69. Implicarea furnizorului de servicii în procesul prin care i se încredințează misiunea de serviciu public nu înseamnă că misiunea respectivă nu derivă dintr-un act al autorității publice, chiar dacă actul de atribuire se emite la cererea furnizorului de servicii.

70. Autoritatea publică trebuie să decidă dacă aprobă sau nu propunerea furnizorului înainte să poată acorda acestuia vreo compensație.

71. Este irelevant dacă elementele necesare ale actului de atribuire sunt introduse direct în decizia de acceptare a propunerii furnizorului sau dacă se întocmește un act juridic separat, de exemplu un contract cu furnizorul.

72. Perioada de valabilitate a actului de atribuire ar trebui să fie justificată prin trimitere la criterii obiective, cum ar fi necesitatea amortizării activelor fixe netransferabile. În principiu, perioada de valabilitate a actului de atribuire nu ar trebui să depășească perioada necesară pentru amortizarea celor mai importante active necesare pentru prestarea SIEG.

Secțiunea 3. Parametrii compensației

73. Parametrii care servesc drept bază pentru calcularea compensației trebuie stabiliți în prealabil, în mod obiectiv și transparent, pentru a se asigura că nu conferă un avantaj economic care ar putea favoriza întreprinderea beneficiară față de întreprinderile concurente.

74. Necesitatea de a stabili în prealabil parametrii compensației nu înseamnă că aceasta trebuie să fie calculată pe baza unei formule specifice (de exemplu, un anumit preț pe zi, pe masă, pe pasager sau pe număr de utilizatori). Modul în care trebuie calculată compensația este stabilit de la începutul acordării măsurii de sprijin.

75. În cazul în care furnizorul ajutorului de stat decide să compenseze toate elementele de cost ale întreprinderii, furnizorul trebuie să stabilească de la început modul în care aceste costuri vor fi stabilite și calculate. Numai costurile direct asociate prestării SIEG pot fi luate în considerare în acest context. Toate veniturile obținute de întreprindere din furnizarea SIEG trebuie să fie deduse.

76. În cazul în care întreprinderii i se oferă un profit rezonabil ca parte a compensației sale, actul de atribuire trebuie, de asemenea, să stabilească criteriile pentru calcularea acestui profit.

77. În cazul în care se prevede o revizuire a valorii compensației pe durata de valabilitate a actului de atribuire, actul trebuie să specifice modalitățile de efectuare a acestei revizuiți și orice impact pe care îl poate avea aceasta asupra valorii totale a compensației.

78. În cazul în care SIEG este atribuit în cadrul unei proceduri de achiziții, metoda de calcul al compensației trebuie să fie inclusă în informațiile furnizate tuturor întreprinderilor care doresc să participe la procedură.

Secțiunea 4. Evitarea supracompensării

79. Compensația nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a acoperi în totalitate sau în parte costurile suportate în cursul îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, luând în considerare veniturile rezultate și un profit rezonabil.

80. Alegerea oricărui mecanism de selectare a furnizorului de servicii trebuie efectuată astfel încât nivelul compensației să fie determinat pe baza acestor elemente.

Secțiunea 5. Selecția furnizorului

81. Compensația acordată trebuie să constituie fie rezultatul unei proceduri de achiziții publice care să permită selectarea ofertantului capabil să furnizeze aceste servicii la cel mai mic preț pentru stat, fie rezultatul unei evaluări comparative în raport cu o întreprindere tipică, bine gestionată și dotată corespunzător cu mijloacele necesare.

Subsecțiunea 5.1. Valoarea compensației în cazul în care SIEG este atribuit în urma unei proceduri de achiziții

82. Desfășurarea unei proceduri de achiziții publice în mod deschis, transparent și nediscriminatoriu este o cerință obligatorie pentru autoritățile publice.

83. În cazul în care aceasta nu este o cerință legală, o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie de achiziții publice reprezintă o metodă adecvată pentru a compara diferite oferte potențiale și a fixa compensația astfel încât să se excludă prezența ajutorului.

84. O procedură de achiziții publice exclude existența unui ajutor de stat numai în cazul în care permite alegerea ofertantului capabil să furnizeze serviciul la cel mai mic preț.

85. În cazul procedurii de atribuire, o procedură deschisă în conformitate cu cerințele impuse de normele privind achizițiile publice este cu siguranță acceptabilă, însă și o procedură restrânsă poate fi acceptată, cu excepția cazului în care operatorii interesați sunt împiedicați să participe la procedura de atribuire fără motive întemeiate.

86. Un dialog competitiv sau o procedură de negociere prin publicarea unui anunț de participare conferă autorității contractante o marjă largă de manevră și pot restrânge participarea operatorilor interesați.

87. Prin procedura de negociere fără publicarea unui anunț de participare nu se asigură faptul că se ajunge la selectarea ofertantului capabil să furnizeze aceste servicii la cel mai mic preț.

88. În cazul criteriilor de atribuire, oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic este considerată suficientă, dacă criteriile de atribuire, inclusiv cele

de mediu sau sociale, sunt strâns legate de obiectul serviciilor prestate și să permită alegerea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, care corespunde valorii de pe piață.

89. În cazul în care apar astfel de circumstanțe, este adecvat folosirea unui mecanism de recuperare pentru a se reduce riscul de supracompensare *ex ante*.

90. Autoritatea contractantă este liberă să stabilească standarde calitative care trebuie îndeplinite de toți operatorii economici sau să țină seama, în decizia sa de atribuire, de aspectele calitative legate de diferitele propuneri.

91. În urma unei proceduri de achiziții publice, pot exista circumstanțe în care nu se poate ajunge la cel mai scăzut preț pentru stat, deoarece nu se întrunesc condițiile pentru a avea o concurență suficient de deschisă și de autentică. Acest lucru s-ar putea întâmpla, de exemplu, din cauza particularităților serviciului în cauză, a unor drepturi de proprietate intelectuală existente sau a unei infrastructuri necesare deținute de un anumit furnizor de servicii. În mod similar, în cazurile în care se depune o singură ofertă, procedura de atribuire nu poate fi considerată suficientă pentru a conduce la cel mai mic preț.

Subsecțiunea 5.2. Valoarea compensației în cazul în care respectivul SIEG nu este atribuit în cadrul unei proceduri de achiziții

92. În cazul în care există o remunerație general acceptată pe piață pentru un serviciu dat, această remunerație practică pe piață oferă cea mai bună referință pentru stabilirea nivelului compensației în absența unei proceduri de achiziții.

93. În cazul în care nu există o astfel de remunerație pe piață, valoarea compensației trebuie să stabilească pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere tipică, bine gestionată și dotată corespunzător cu mijloace material astfel încât să fie în măsură să execute obligațiile de serviciu public necesare, le-ar fi suportat în executarea acestor obligații, luând în considerare veniturile rezultate și un profit rezonabil pentru executarea acestor obligații.

94. Obiectivul urmărit este acela de a garanta faptul că nu sunt luate ca valori de referință costurile ridicate ale unei întreprinderi ineficiente.

95. În cazul întreprinderii bine gestionate, statul trebuie să aplice criterii obiective care sunt recunoscute din punct de vedere economic ca fiind reprezentative pentru o gestionare satisfăcătoare.

96. Faptul că întreprinderea generează profit, nu constituie un criteriu suficient pe baza căruia se poate considera că o întreprindere este bine gestionată.

97. Rezultatele financiare ale întreprinderilor, în special în sectoarele care sunt cel mai adesea vizate de SIEG, pot fi puternic influențate de puterea lor de piață sau de normele sectoriale.

98. O întreprindere bine gestionată presupune respectarea standardelor contabile în vigoare. Furnizorul ajutorului de stat poate analiza pe rate analitice reprezentative pentru productivitate (de exemplu, cifra de afaceri raportată la capitalului utilizat, costul total raportat la cifra de afaceri, cifra de afaceri pe angajat, valoarea adăugată pe angajat sau costurile cu personalul raportate la valoarea adăugată). Furnizorul ajutorului de stat poate folosi, de asemenea rate analitice referitoare la calitatea ofertei în raport cu așteptările utilizatorilor.

99. O întreprindere căreia i-a fost încredințată prestarea unui SIEG, dar care nu îndeplinește criteriile calitative stabilite nu este o întreprindere bine gestionată, chiar și în cazul în care costurile sale sunt scăzute.

100. Întreprinderile ale căror rate analitice indică o gestionare eficientă pot fi considerate întreprinderi tipice reprezentative. Analizarea și compararea structurii costurilor trebuie să țină cont de dimensiunea întreprinderii în cauză și de faptul că, în anumite sectoare, pot exista întreprinderi cu structuri de costuri foarte diferite.

101. Raportarea la costurile înregistrate de o întreprindere tipică în sectorul vizat implică faptul că există un număr suficient de întreprinderi ale căror costuri pot fi luate în considerare.

102. Nu se pot invoca costurile unei întreprinderi care se bucură de o poziție de monopol sau primește compensații pentru obligația de serviciu public acordate în condiții care nu sunt conforme cu legislația în vigoare, întrucât, în ambele cazuri, nivelul costurilor ar putea fi mai ridicat decât în mod normal.

103. Costurile care trebuie luate în considerare sunt toate costurile legate de SIEG, respectiv costurile directe necesare pentru a furniza SIEG și o contribuție adecvată la costurile indirecte comune atât SIEG, cât și altor activități.

104. În cazul în care furnizorul ajutorului de stat poate demonstra că structura costurilor întreprinderii căreia i-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general corespunde structurii medii a costurilor unor întreprinderi eficiente, comparabile din sectorul în cauză, se consideră că valoarea compensației care va permite întreprinderii să își acopere costurile, inclusiv să obțină un profit rezonabil, respectă normele privind achizițiile publice.

105. Întreprindere dotată corespunzător cu mijloace materiale reprezintă o întreprindere care dispune de resursele necesare pentru a-și îndeplini fără întârziere obligațiile de serviciu public care revin întreprinderii însărcinate cu prestarea de SIEG.

Capitolul III

AJUTOARELE ACORDATE BENEFICIARILOR SIEG CARE FAC OBIECTUL NOTIFICĂRII

106. Orice schemă de ajutor sau oricare ajutor individual care cade sub incidența prezentului Regulament trebuie să se notifice Consiliului Concurenței de către furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat, în vederea verificării compatibilității acestuia cu regulile de ajutor de stat, prin completarea și prezentarea Formularului general de notificare a ajutorului de stat, anexă la Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Consiliului Concurenței nr.1/2025.

107. Ajutoarele cu valoarea anuală a compensației ce nu depășește 15 milioane EUR echivalent în lei calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei la data acordării ajutorului, pentru furnizarea de SIEG se supun evaluării simplificate a compatibilității ajutorului de stat, conform Capitolul IV din Regulament.

108. Se supun evaluării generale de compatibilitate ajutoarele SIEG, în cazul în care valoarea anuală a compensației depășește pragul de 15 milioane EUR echivalent în lei calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc stabilit de Banca Națională a Moldovei la data acordării ajutorului, conform Capitolului V din Regulament.

Capitolul IV

EVALUAREA SIMPLIFICATĂ A COMPATIBILITĂȚII

AJUTORULUI DE STAT

109. Procedura de evaluare simplificată se aplică ajutoarelor de stat acordate sub formă de compensații pentru SIEG în următoarele cazuri:

109.1. valoarea anuală a compensației nu depășește 15 milioane EUR pentru furnizarea de SIEG în alte domenii decât transportul și infrastructura de transport. În cazul în care valoarea compensației variază pe durata de valabilitate a actului de atribuire, valoarea anuală se calculează ca medie a sumelor anuale reprezentând compensația preconizată a fi acordată pe durata de valabilitate a actului de atribuire;

109.2. compensația este acordată pentru furnizarea de SIEG de către spitalele care furnizează asistență medicală, inclusiv servicii de urgență. Activitățile auxiliare direct legate de activitatea principală (de exemplu, cercetarea) nu exclud aplicabilitatea prezentului Regulament;

109.3. compensația este acordată pentru furnizarea de SIEG cu caracter social (de exemplu, îngrijirea medicală și pe termen lung, îngrijirea copiilor, accesul și reintegrarea pe piața muncii, locuințele sociale, îngrijirea și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile etc.);

109.4. compensația se acordă pentru furnizarea de SIEG aeroporturilor cu un trafic mediu anual care nu depășește 200 000 de pasageri în cursul celor două

exerciții financiare anterioare celui în care a fost încredințat serviciul de interes economic general.

110. În cazul în care o autoritate atribuie prestarea aceluiași SIEG mai multor întreprinderi, compensația ar trebui calculată pe baza aceleiași metode pentru fiecare întreprindere.

Secțiunea 1. Valoarea compensației

111. Valoarea compensației nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a se acoperi costurile nete ale îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, inclusiv un profit rezonabil.

112. Valoarea compensației poate fi stabilită pe baza costurilor și veniturilor estimate, pe baza costurilor și veniturilor efective sau pe baza unei combinații între cele două, în funcție de stimulentele privind eficiența pe care furnizorul ajutorului de stat dorește să le furnizeze de la bun început, în conformitate cu punctele 153-156 din Regulament.

113. În cazul în care compensația financiară se bazează, total sau parțial, pe costurile și veniturile estimate, ele trebuie specificate în actul de atribuire. Acestea trebuie să se bazeze pe parametrii plauzibili și observabili privind mediul economic în care este furnizat SIEG.

114. Costurile și veniturile trebuie să se bazeze, după caz, pe expertiza autorităților de reglementare din domeniu sau a altor entități independente de întreprindere. Furnizorul ajutorului de stat trebuie să indice sursele pe care se bazează aceste estimări.

115. Estimarea costurilor trebuie să reflecte câștigurile preconizate în materie de creștere a eficienței, obținute de cel care prestează SIEG pe perioada de valabilitate a actului de atribuire.

Secțiunea 2. Costul net necesar pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public

116. Costul net necesar sau care se preconizează că va fi necesar pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public trebuie calculat utilizând Metodologia costului net evitat în cazul în care acest fapt este impus de legislația în vigoare, precum și în alte cazuri, în măsura posibilului.

Secțiunea 3. Metodologia costului net evitat

117. În cadrul Metodologiei costului net evitat, costul net necesar, efectiv sau preconizat, pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public se calculează ca diferența dintre costul net suportat de prestator-ul SIEG atunci când îndeplinește o

obligatie de serviciu public și costul sau profitul net al aceluiași prestator atunci când își desfășoară activitatea fără a îndeplini o astfel de obligație.

118. În absența obligației de serviciu public trebuie să se acorde atenția corespunzătoare evaluării corecte a costurilor pe care se preconizează că prestatorul serviciului le va evita și a veniturilor pe care se preconizează că nu le va primi.

119. Calculul costului net ar trebui să evalueze beneficiile, inclusiv cele intangibile, în măsura posibilului, pentru prestatorul de SIEG.

120. Consiliul Concurenței acceptă metode alternative de calcul al costului net necesar îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, cum ar fi Metodologia bazată pe alocarea costurilor.

Secțiunea 4. Metodologia bazată pe alocarea costurilor

121. Conform Metodologiei de alocare a costurilor, costul net necesar pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public poate fi calculat ca diferența dintre costurile și veniturile unui anumit prestator SIEG care îndeplinește obligațiile de serviciu public, astfel cum sunt precizate și estimate în actul de atribuire.

122. Costurile care trebuie luate în considerare cuprind toate costurile necesare prestării SIEG. Acestea se calculează pe baza unor principii de contabilizare a costurilor general acceptate, după cum urmează:

122.1. atunci când activitățile întreprinderii în cauză se limitează la serviciul de interes economic general, se pot lua în calcul toate costurile acesteia;

122.2. atunci când întreprinderea desfășoară și alte activități care nu intră în domeniul de aplicare al serviciului de interes economic general, se iau în calcul numai costurile legate de serviciul de interes economic general;

122.3. costurile aferente serviciului de interes economic general pot acoperi toate costurile directe suportate pentru îndeplinirea serviciului de interes economic general și o contribuție proporțională la costuri, comună atât serviciului de interes economic general, cât și altor activități;

122.4. costurile legate de investiții, cu precădere cele privind infrastructura, pot fi luate în calcul atunci când acest lucru este necesar pentru îndeplinirea serviciului de interes economic general.

123. Atunci când activitățile întreprinderii în cauză se limitează la SIEG, se pot lua în considerare toate costurile acesteia.

124. Atunci când întreprinderea desfășoară și activități care nu se încadrează în domeniul de aplicare a SIEG, costurile care trebuie luate în considerare pot acoperi toate costurile directe necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și o contribuție adecvată la costurile indirecte comune atât SIEG, cât și altor activități.

125. Costurile legate de orice activitate în afara domeniului de aplicare a SIEG trebuie să includă toate costurile directe și o contribuție adecvată la costurile comune.

126. Pentru a se stabili contribuția corespunzătoare la costurile comune, pot fi luate ca reper prețurile pieței privind utilizarea resurselor, dacă sunt disponibile.

127. În absența unor astfel de prețuri pe piață, contribuția adecvată la costurile comune poate fi determinată prin raportarea la nivelul profitului rezonabil estimat a fi realizat de întreprindere prin activități care nu fac obiectul domeniului de aplicare a serviciului de interes economic general sau, dacă se dovedește mai oportun, prin utilizarea altor metodologii.

Secțiunea 5. Venituri

128. Venitul care trebuie luat în considerare include cel puțin venitul total obținut din prestarea SIEG, așa cum este precizat în actul de atribuire, precum și profiturile excesive obținute din drepturi speciale sau exclusive, chiar dacă sunt asociate altor activități, conform prevederilor menționate în punctele 163,164 din Regulament, indiferent dacă aceste profituri excesive obținute sunt considerate sau nu ajutor de stat.

Secțiunea 6. Profit rezonabil

129. Profit rezonabil înseamnă rata rentabilității capitalului de care ar avea nevoie, pe întreaga perioadă de atribuire, o întreprindere obișnuită ce analizează dacă să furnizeze sau să nu furnizeze serviciul de interes economic general, ținând seama de nivelul de risc.

130. Rata de rentabilitate a capitalului este rata rentabilității interne obținută de întreprindere din capitalul pe care l-a investit, pe toată durata de valabilitate a actului de atribuire.

131. Nivelul de risc depinde de sectorul vizat, de natura serviciului și de caracteristicile compensației.

132. Rata ar trebui calculată, în măsura posibilului, luând ca referință rata rentabilității capitalului permanent obținută în cadrul unor tipuri de contracte de servicii publice similare, executate în condiții de concurență (de exemplu, contracte atribuite în urma unei proceduri de achiziții).

133. Pentru a stabili ce anume constituie un profit rezonabil, furnizorul ajutorului de stat introduce criterii de stimulare legate cu precădere de calitatea serviciului prestat și de creșterea eficienței productivității. Creșterea eficienței nu trebuie să diminueze calitatea serviciului prestat. Orice beneficii legate de creșterea

eficienței productivității se stabilesc în așa fel încât aceste beneficii să se repartizeze în mod echilibrat între întreprinderi și stat și/sau utilizatori.

134. În cazuri temeinic justificate, se pot utiliza alți indicatori ai nivelului profitului decât rata rentabilității capitalului pentru a se stabili care ar trebui să fie profitul rezonabil, cum ar fi rentabilitatea medie a capitalurilor proprii, rentabilitatea capitalului angajat, rentabilitatea activelor sau rentabilitatea vânzărilor.

135. În sectoarele în care nu există nicio întreprindere comparabilă cu întreprinderea căreia i s-a încredințat prestarea serviciului de interes economic general, se pot lua drept referință întreprinderi comparabile din alte sectoare, cu condiția să se țină seama de caracteristicile specifice ale fiecărui sector

136. Rentabilitate înseamnă profitul obținut înainte de deducerea dobânzilor și a impozitelor în anul respectiv. Rentabilitatea medie este calculată folosind rata de scont pe toată perioada contractului, astfel cum prevede Metodologia de stabilire a ratelor de referință și de scont pentru domeniul ajutorului de stat aprobată prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.07/2024 pentru întreprinderile cu rating slab care oferă niveluri normale de garantare.

137. Indiferent de indicatorul utilizat, furnizorul ajutorului de stat trebuie să poată furniza Consiliului Concurenței, la cerere, dovezi din care să rezulte că profitul nu depășește valoarea de care ar avea nevoie o întreprindere obișnuită ce analizează dacă să furnizeze sau nu serviciul, de exemplu făcând trimitere la rentabilitatea obținută în cadrul unor tipuri de contracte similare, atribuite în condiții concurențiale.

138. O rată a rentabilității capitalului care nu depășește rata swap, plus o primă de 100 de puncte de bază, este considerată rezonabilă în orice caz. Rata de swap relevantă este rata de swap a cărei scadență și monedă corespund duratei și monedei actului de atribuire.

139. Prima de 100 de puncte de bază servește la compensarea riscului de lichiditate legat de faptul că un furnizor de SIEG care investește capital într-un contract de SIEG angajează capitalul respectiv pe durata actului de atribuire și nu va fi în măsură să își vândă participația la fel de rapid și la un cost la fel de scăzut ca în cazul unui activ deținut pe scară largă și fără risc lichid.

140. Rata swap relevantă este considerată o rată de rentabilitate adecvată pentru o investiție fără risc.

141. În cazul în care prestarea SIEG este asociată cu un risc comercial sau contractual substanțial, de exemplu deoarece compensațiile sunt acordate sub forma plății unei sume forfetare fixe care să acopere costurile nete estimate și un profit rezonabil, iar întreprinderea își desfășoară activitatea într-un mediu concurențial, profitul rezonabil nu poate depăși nivelul corespunzător unei rate de rentabilitate a capitalului care este proporțională cu nivelul de risc.

142. Această rată ar trebui să fie stabilită, dacă este posibil, în funcție de rata rentabilității capitalului care este obținută pentru aceleași tipuri de contracte de serviciu public atribuite în condiții concurențiale (de exemplu, în cazul contractelor atribuite în urma unei proceduri de achiziții).

143. Atunci când nu se poate aplica o astfel de metodă, se pot utiliza și alte metode de stabilire a rentabilității capitalului, în baza unei justificări.

144. În cazul în care prestarea SIEG nu este asociată unui risc comercial sau contractual substanțial, de exemplu deoarece costurile nete ocazionate de furnizarea serviciului de interes economic general sunt, în esență, compensate integral ex post, profitul rezonabil nu poate depăși nivelul corespunzător celui menționat la punctul 138 de mai sus.

145. Un astfel de mecanism de compensare nu oferă prestatorului serviciului public stimulente în ceea ce privește eficiența. Prin urmare, utilizarea acestuia se limitează strict la cazurile în care furnizorul ajutorului de stat poate justifica faptul că nu este posibil sau adecvat să se ia în considerare eficiența productivă și să se conceapă un contract care oferă stimulente pentru creșterea eficienței.

Capitolul V

EVALUAREA GENERALĂ A COMPATIBILITĂȚII AJUTORULUI DE STAT

146. În cazul în care nu este îndeplinită cel puțin una dintre condițiile pentru procedura simplificată de evaluare stabilite în capitolul IV din prezentul Regulament, Consiliul Concurenței evaluează în detaliu compatibilitatea măsurii de ajutor de stat pe baza următoarelor criterii:

146.1. dacă serviciul în cauză constituie un SIEG autentic și corect definit. Consiliul Concurenței evaluează dacă serviciul încredințat ca SIEG să fie furnizat în mod satisfăcător (în ceea ce privește prețul, calitatea, continuitatea și accesul la serviciu) în condiții normale de piață. Faptul că serviciul nu poate fi furnizat în condiții normale de piață trebuie dovedit de furnizorul ajutorului de stat. Furnizorul ajutorului de stat trebuie să demonstreze că a acordat o atenție corespunzătoare necesităților de serviciu public sprijinite, printr-o consultare publică sau prin alte instrumente adecvate, pentru a ține seama de interesele utilizatorilor și ale furnizorilor. Aceasta, nu este valabilă în cazul în care este evident că o nouă consultare nu va contribui cu o valoare adăugată semnificativă în raport cu o consultare recentă.

146.2. dacă există un act sau mai multe acte de încredințare corespunzător(e). Forma actului (actelor) de atribuire poate fi stabilită de fiecare furnizor de ajutor de

stat, însă actul (actele) de atribuire trebuie să includă prevederile menționate în pct. 68 din prezentul Regulament;

146.3. dacă durata actului de atribuire este justificată de criterii obiective, cum ar fi necesitatea de a amortiza activele fixe nettransferabile. Perioada de atribuire nu ar trebui să depășească perioada necesară pentru amortizarea celor mai importante active necesare pentru prestarea SIEG.

146.4. dacă întreprinderea căreia i-a fost încredințat SIEG respectă, după caz, cerințele de transparență financiară specificate în Capitolul IV din Regulament. Aceste cerințe de transparență financiară nu se aplică relațiilor financiare dintre autoritățile publice și:

146.4.1. întreprinderile publice, în legătură cu serviciile a căror furnizare nu afectează considerabil schimburile dintre statele membre;

146.4.2. bancă centrală;

146.4.3. bănci, în ceea ce privește depozitele de fonduri publice plasate de autoritățile publice în termeni comerciali obișnuiți;

146.4.4. întreprinderile publice a căror cifră de afaceri în decursul a două exerciții financiare anterioare anului în care au fost alocate sau utilizate fondurile publice a fost mai mică de 40 de milioane de EUR. Cu toate acestea, în cazul instituțiilor publice de credit pragul corespunzător va fi un bilanț contabil total de 800 milioane EUR.

146.5. dacă întreprinderea căreia i-a fost încredințat SIEG a fost selectată prin intermediul normelor privind achizițiile publice, în conformitate cu principiile transparenței, egalității de tratament și nediscriminării.

146.6. dacă compensația nu depășește costul net al îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, inclusiv un profit rezonabil în conformitate cu explicațiile prezentate în Capitolul IV secțiunea 6 din Regulament.

146.7. dacă au fost introduse stimulente pentru eficiență în conformitate cu Secțiunea 7 din Regulament pentru a încuraja furnizarea de servicii la standarde înalte.

146.8. dacă furnizorul ajutorului de stat și-a stabilit obligația de a se asigura că respectiva compensație pentru SIEG nu depășește suma necesară și va efectua controale periodice pentru a preveni supracompensarea în conformitate cu Capitolul V cu secțiunea 8 din Regulament.

146.9. dacă furnizorul ajutorului de stat și-a stabilit obligația de a publica și de a furniza informații Consiliului Concurenței în conformitate cu Capitolul VI din Regulament.

147. După efectuarea evaluării detaliate a compatibilității, Consiliul Concurenței impune condiții măsurii de ajutor de stat pentru atenuarea denaturărilor

grave ale concurenței care afectează schimburile comerciale dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene.

Secțiunea 6. Cerințe privind transparența financiară

148. Furnizorul ajutorului de stat asigură că relațiile financiare dintre acesta și întreprinderea publică însărcinată cu prestarea SIEG sunt transparente. Furnizorul ajutorului de stat publică informațiile privind:

148.1. fondurile publice pe care le-a pus direct la dispoziția întreprinderilor publice în cauză;

148.2. fondurile publice pe care le-a pus la dispoziția întreprinderilor publice în cauză prin intermediul întreprinderilor publice sau al instituțiilor financiare;

148.3. utilizarea efectivă a acestor fonduri publice.

149. Aceste informații publice trebuie să includă următoarele aspecte ale relațiilor financiare dintre autoritățile publice și întreprinderile publice:

149.1. compensarea pierderilor de exploatare;

149.2. aportul de capital;

149.3. credite nerambursabile sau credite acordate în condiții privilegiate;

149.4. acordarea de avantaje financiare prin renunțarea la profituri sau la recuperarea creanțelor;

149.5. enunțarea la o remunerare normală din fondurile publice angajate;

149.6. compensarea obligațiilor financiare impuse de autoritățile publice.

150. Furnizorul de ajutor de stat trebuie să se asigure că structura financiară și organizatorică a întreprinderii (orice întreprindere, nu numai întreprinderile publice) căreia i-a fost încredințat SIEG este reflectată corect în conturile separate, astfel încât costurile și veniturile asociate diferitelor activități, precum și detaliile complete ale metodelor prin care costurile și veniturile sunt alocate sau alocate diferitelor activități să fie vizibile. Această cerință nu se aplică întreprinderilor cărora li s-a încredințat prestarea unui SIEG în cazul în care compensația pe care o primesc a fost stabilită pentru o perioadă corespunzătoare în urma unei proceduri deschise, transparente și nediscriminatorii. Conturile sunt considerate separate dacă:

150.1. înregistrări contabile interne corespunzătoare diferitelor activități sunt separate;

150.2. toate costurile și veniturile sunt atribuite sau alocate corect pe baza principiilor de contabilitate aplicate în mod susținut și prin justificarea în mod obiectiv a costurilor;

150.3. principiile de contabilitate a costurilor în conformitate cu care sunt ținute înregistrările contabile sunt clar definite.

151. Informațiile privind transparența financiară trebuie păstrate timp de 5 ani și puse la dispoziția Consiliului Concurenței, la cerere.

Secțiunea 7. Stimulente în ceea ce privește eficiența

152. Atunci când creează metoda de compensare, furnizorul ajutorului de stat trebuie să introducă stimulente pentru furnizarea eficientă a SIEG la un standard ridicat, cu excepția cazului în care poate justifica în mod corespunzător că nu este posibil sau adecvat să se procedeze astfel.

153. Stimulentele în ceea ce privește eficiența pot fi create în moduri diferite pentru a corespunde cel mai bine specificității fiecărui caz sau sector. Furnizorul ajutorului de stat poate defini în mod clar un nivel fix al compensațiilor, care anticipează și include creșterile în ceea ce privește eficiența pe care se preconizează că întreprinderea ar putea să le obțină pe perioada de valabilitate a actului de atribuire.

154. Furnizorul ajutorului de stat poate defini obiective de eficiență productivă în cadrul actului de atribuire prin care nivelul compensației ajunge să depindă de măsura în care au fost atinse obiectivele.

155. Dacă întreprinderea nu îndeplinește obiectivele, compensația ar trebui redusă conform unei metode de calcul precizate în actul de atribuire. În schimb, dacă întreprinderea depășește obiectivele, compensația ar trebui majorată, aplicându-se o metodă precizată în actul de atribuire.

156. Recompensele asociate câștigurilor în materie de eficiență productivă vor fi stabilite la un nivel care să permită o repartizare echilibrată a acelor câștiguri între întreprindere și stat și/sau utilizatori.

157. Orice astfel de mecanism de stimulare a îmbunătățirii eficienței trebuie să se bazeze pe date și criterii obiective și măsurabile stabilite în actul de atribuire și care fac obiectul unor evaluări *ex post* transparente efectuate de o entitate independentă de prestatorul de SIEG.

158. Creșterile în ceea ce privește eficiența ar trebui obținute fără a se aduce atingere calității serviciilor prestate și ar trebui să respecte standardele prevăzute în legislația în vigoare. Dispoziții aplicabile întreprinderilor care desfășoară și activități în afara domeniului de aplicare a SIEG sau care prestează mai multe SIEG.

159. În cazul în care o întreprindere desfășoară activități care se încadrează atât în cadrul, cât și în afara domeniului de aplicare al SIEG, contabilitatea sa internă trebuie să prezinte separat costurile și veniturile asociate serviciilor SIEG și pe cele ale altor servicii, în conformitate cu punctele 124-127 din Regulament. Costurile legate de activitățile care nu intră în categoria serviciilor de interes economic general acoperă toate costurile directe, o contribuție adecvată la costurile comune și o

rentabilitate adecvată a capitalului propriu. Nu se acordă nicio compensație pentru respectivele costuri.

160. În acest caz, furnizorul ajutorului de stat dispune ca întreprinderea beneficiară să ramburseze orice supracompensație.

161. Atunci când unei întreprinderi i se încredințează prestarea mai multor SIEG-uri deoarece autoritatea care încredințează SIEG sau natura SIEG este diferită, contabilitatea internă a întreprinderii trebuie să permită verificarea existenței vreunei supracompensații la nivelul fiecărui SIEG.

162. În cazul în care întreprinderea în cauză deține drepturi speciale sau exclusive legate de alte activități decât SIEG pentru care se acordă un ajutor și care generează profituri ce depășesc profitul rezonabil sau beneficiază de alte avantaje acordate de stat, acestea trebuie să fie luate în considerare, indiferent dacă constituie sau nu ajutor de stat, și se adaugă la veniturile întreprinderii respective.

163. Profitul rezonabil rezultat din activitățile pentru care întreprinderea respectivă deține drepturi speciale sau exclusive trebuie analizat dintr-o perspectivă *ex ante*, luând în considerare existența sau lipsa riscului suportat de către întreprinderea în cauză. De asemenea, această evaluare trebuie să ia în considerare stimulentele de eficiență introduse de care furnizorul ajutorului de stat în ceea ce privește prestarea serviciilor în cauză.

164. Furnizorul ajutorului de stat decide că profiturile provenite din alte activități, care nu intră în domeniul SIEG, în special acele activități care se bazează pe infrastructura necesară pentru a presta SIEG, trebuie să fie alocate integral sau parțial finanțării SIEG.

Secțiunea 8. Controlul privind supracompensarea

165. Furnizorul ajutorului de stat asigură conformitatea compensației acordată pentru îndeplinirea unui SIEG cu cerințele prevăzute de prezentul Regulament.

166. Supracompensarea reprezintă o compensație pe care o primește întreprinderea în plus față de valoarea ajutorului, pe întreaga durată a contractului. Astfel cum prevăd punctele 152-167 din Regulament, un surplus care rezultă din câștiguri în materie de eficiență mai mari decât se preconizase poate fi reținut de către întreprindere ca profit rezonabil suplimentar, conform celor precizate în actul de atribuire.

167. Întrucât supracompensarea nu este necesară pentru îndeplinirea obligației de SIEG, aceasta constituie ajutor de stat incompatibil.

168. La solicitarea Consiliului Concurenței, furnizorul ajutorului de stat prezintă dovezi în acest sens.

169. Furnizorul ajutorului de stat efectuează controale periodice sau se asigură că sunt efectuate astfel de controale, cel puțin la fiecare 3 ani pe durata de valabilitate a actului de atribuire și, în orice caz, la intervale de cel mult 3 ani.

170. În cazul în care, ajutorul este acordat prin alte mijloace decât procedura de achiziții publice cu publicare, verificările trebuie efectuate, în mod normal, cel puțin o dată la 2 ani.

171. În cazul în care furnizorul ajutorului de stat a definit de la început un nivel fix de compensare care anticipează în mod corespunzător și cuprinde creșterile în eficiență pe care se poate preconiza că prestatorul serviciului public le va obține pe durata de valabilitate a actului de atribuire, pe baza unei alocări corecte a costurilor și a veniturilor și a unor așteptări rezonabile, astfel cum sunt descrise în prezentul Regulament, verificarea supracompensării se limitează la a controla dacă nivelul profitului la care prestatorul are dreptul în conformitate cu actul de atribuire este, într-adevăr, rezonabil din perspectivă ex ante.

172. În cazul în care o întreprindere a primit o compensație care depășește valoarea ajutorului de stat în conformitate cu punctele 111-112 din prezentul Regulament, furnizorul ajutorului de stat dispune întreprinderii în cauză să ramburseze orice supracompensație de care a beneficiat.

173. Parametrii de calcul al compensației se actualizează pentru viitor. Atunci când suma reprezentând supracompensația nu depășește 10 % din valoarea compensației anuale medii, supracompensația respectivă poate fi reportată pentru perioada următoare și poate fi dedusă din valoarea compensației datorată pentru perioada respectivă.

Secțiunea 9. Condiții pentru atenuarea denaturării comerțului

174. În anumite circumstanțe excepționale, chiar și atunci când sunt îndeplinite toate cerințele pentru o evaluare detaliată, denaturările grave ale concurenței pe piața internă ar putea rămâne nesoluționate, iar ajutorul ar putea afecta schimburile comerciale dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene.

175. În cazul dat, Consiliul Concurenței examinează dacă astfel de denaturări pot fi atenuate prin impunerea unor condiții sau prin solicitarea unor angajamente din partea furnizorului ajutorului de stat.

176. Consiliul Concurenței ia în considerare doar la acele denaturări care presupun un ajutor cu efecte negative importante asupra altor state membre și funcționării pieței interne, de exemplu, întrucât nu oferă întreprinderilor active în sectoare importante ale economiei posibilitatea de a-și desfășura activitatea la o scară care să le permită funcționarea în condiții de eficiență.

177. Pot apărea denaturări, de exemplu, atunci când actul de atribuire are o durată care nu poate fi justificată prin raportarea la criterii obiective (de exemplu

necesitatea de a amortiza activele fixe nettransferabile) sau reunește o serie de sarcini (care, în mod obișnuit, fac obiectul unor acte de atribuire separate, fără a presupune pierderi ale beneficiilor sociale și costuri suplimentare în ceea ce privește eficiența și eficacitatea furnizării serviciilor).

178. În acest caz, Consiliul Concurenței analizează dacă același serviciu public ar putea fi furnizat, în aceleași condiții, într-o manieră care denaturează într-o mai mică măsură concurența, de exemplu prin intermediul unui act de atribuire mai limitat în ceea ce privește durata, domeniul de aplicare, sau prin acte de atribuire separate.

179. De asemenea, pot apărea denaturări în cazul în care furnizorul ajutorului de stat încredințează unui prestator de servicii publice, în absența unei proceduri de selecție competitive, misiunea de a furniza un serviciu de interes economic general pe o piață nerezervată în cadrul căreia sunt prestate servicii foarte similare sau se preconizează furnizarea în viitorul apropiat a acestora, în absența serviciului de interes economic general. Aceste efecte negative asupra dezvoltării comerțului pot fi mai pronunțate atunci când SIEG trebuie oferit la un tarif sub costurile suportate de orice furnizor existent sau potențial, astfel încât provoacă o blocare a pieței.

180. În cazul dat, întrucât Consiliul Concurenței respectă marja largă de apreciere a statelor membre cu privire la definirea serviciilor publice de interes general, aceasta poate solicita, modificări referitoare la alocarea ajutorului, în cazul în care poate arăta, în mod rezonabil, că același serviciu de interes economic general ar putea fi furnizat utilizatorilor în condiții similare de preț, într-o manieră mai puțin denaturantă și la costuri mai mici pentru stat.

181. Consiliul Concurenței acordă o atenție sporită la evaluarea măsurilor SIEG, în cazul în care:

181.1. atribuirea SIEG este legată de drepturi speciale sau exclusive care reduc considerabil concurența pe piața internă;

181.2. ajutorul permite întreprinderii să finanțeze crearea sau utilizarea unei infrastructuri care nu este reprodusă și are potențialul de a bloca piața unde este furnizat SIEG sau piețele conexe relevante. În acest caz, ar fi oportun să se prevadă ca întreprinderile concurente să beneficieze de acces echitabil și nediscriminatoriu la această infrastructură, în condiții adecvate.

182. Ajutorul de stat nu este compatibil în cazul în care dreptul exclusiv prevede avantaje care nu au putut fi analizate, cuantificate sau identificate în mod corespunzător, în conformitate cu metodologiile de calcul al costurilor nete ale SIEG descrise în Capitolul IV Secțiunea 3.

183. În cazul în care denaturările concurenței sunt o consecință a faptului că actul de atribuire împiedică punerea efectivă în aplicare sau asigurarea respectării legislației Uniunii care vizează garantarea bunei funcționări a pieței interne,

Consiliul Concurenței va examina dacă serviciul public ar putea fi la fel de bine furnizat într-o manieră care denaturează într-o mai mică măsură concurența, de exemplu prin punerea deplină în aplicare a legislației sectoriale a Uniunii.

Capitolul V

INFORMAȚII PRIVIND PUBLICAREA, RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA

Secțiunea 1. Punerea la dispoziție a informațiilor

184. Furnizorul ajutorului de stat păstrează, pe perioada de atribuire și timp de 10 ani de la data încheierii perioadei de valabilitate a actului/actelor de atribuire, toate informațiile necesare pentru a stabili compatibilitatea compensației acordate cu prevederile prezentului Regulament.

185. La solicitarea Consiliului Concurenței, furnizorul ajutorului de stat prezintă Consiliului Concurenței toate informațiile pe care acesta le consideră necesare pentru a stabili dacă compensația în vigoare este compatibilă cu prevederile prezentului Regulament.

186. Pentru fiecare compensație acordată în temeiul prezentului Regulament, furnizorul ajutorului de stat publică pe site-ul său oficial următoarele informații:

186.1. rezultatele consultării publice sau alte instrumente relevante utilizate;

186.2. natura și durata obligațiilor de serviciu public încredințate;

186.3. întreprinderea beneficiară și teritoriul pe care urmează să fie prestat SIEG;

186.4. valoarea ajutorului anual acordat întreprinderii.

Secțiunea 2. Raportare și monitorizarea

187. O dată la doi ani, fiecare furnizor prezintă Consiliului Concurenței un raport privind respectarea prevederilor prezentului Regulament. Rapoartele cuprind o prezentare detaliată a modului de respectare a Regulamentului, inclusiv:

187.1. o descriere a aplicării principiilor stabilite în prezentul Regulament în cazul SIEG, inclusiv al activităților interne;

187.2. valoarea totală a ajutoarelor acordate întreprinderilor cărora le-a fost încredințat SIEG defalcat pe sectoare economice și pe beneficiari;

187.3. o mențiune a faptului dacă, pentru un anumit tip de serviciu, aplicarea principiilor prevăzute în prezentul Regulament a generat dificultăți sau reclamații din partea terților; precum și

187.4. orice alte informații privind aplicarea principiilor stabilite în prezentul Regulament, solicitate de Consiliul Concurenței și care trebuie specificate în timp util înainte de prezentarea raportului.

188. Consiliul Concurenței va publica aceste rapoarte pe site-ul său.

189. Monitorizarea ajutoarelor de stat acordat beneficiarilor ce prestează SIEG se realizează în conformitate cu capitolul VIII din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat.

Secțiunea 3. Condiții și obligații anexate la deciziile Consiliului Concurenței

190. Consiliul Concurenței anexează la decizia de autorizare a ajutorului de stat, condiții potrivit cărora un ajutor poate fi considerat compatibil cu piața internă și poate impune obligații, care îi permit să monitorizeze respectarea deciziei.

191. În domeniul SIEG, stabilirea condițiilor și obligațiilor este necesară pentru a se asigura că ajutorul acordat întreprinderilor în cauză nu conduce la denaturări nejustificate ale concurenței și ale schimburilor comerciale din cadrul pieței interne.

192. Furnizorul ajutorului de stat prezintă Consiliului Concurenței rapoarte periodice sau alte obligații, în funcție de situația specifică a fiecărui serviciu de interes economic general.